

Wiesław Mosakowski

Kongres SIHDA w 1996 r.

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 40/3-4, 310-312

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- 1) wskazać odpowiednie założenia filozoficzne i biblijne antropologii małżeństwa,
- 2) zorganizować bardziej pogłębione studia nad naturalnymi metodami regulacji poczęć,
- 3) podać pełniejszy i bardziej gruntowny wykład teologiczny na temat rodziny i duchowości małżeństwa.

Referent podkreślił także konieczność podnoszenia poziomu ogólnej formacji intelektualnej i duchowej w seminariach duchownych, która w związku z wymogami czasu jest niezbędna do ubogacenia Kościoła duszpasterzami w zakresie apostołatu rodziny.

Po krótkiej dyskusji rozpoczęła się druga część Sympozjum – Zebranie Sekcji Kanonistów. W imieniu Zarządu Sekcji sprawozdanie za okres od 10 II 1992 r. do 10 III 1997 r. złożył przewodniczący ks. prof. dr hab. Wojciech G ó r a l s k i (ATK). Następnie odbyły się wybory do Zarządu Sekcji na nową kadencję. Wybrani zostali:

ks. prof. dr hab. Wojciech G ó r a l s k i (ATK) – przewodniczący;

o. prof. dr hab. Wenanty Z u b e r t (KUL, UO) – zastępca przewodniczącego;

ks. dr Józef W r o c e ń s k i (ATK) – sekretarz.

Sympozjum zakończyło się wspólną modlitwą w intencji zmarłego wybitnego kanonisty o. prof. Joachima B a r a.

ks. Krzysztof Warchałowski

Kongres SIHDA w 1996 r.

Towarzystwo Historii Praw Starożytności im. Fernanda De Visscher'a (*La Société Fernand De Visscher pour l'Histoire des Droits de l'Antiquité*) organizuje regularnie jeden z najbardziej prestiżowych międzynarodowych kongresów poświęconych prawom antycznym, a zwłaszcza prawu rzymskiemu. Pięćdziesiąta jubileuszowa sesja odbyła się w Brukseli w dniach od 16 do 19 września 1996 r. Tematem wiodącym tej sesji było zagadnienie: *Świat antyczny a prawa człowieka (Le monde antique et les droits de l'homme)*.

Kongres został sprawnie zorganizowany przez Université Libre de Bruxelles. W kongresie wzięło udział około 150 uczestników. Sesje odbywały się jednocześnie w trzech odrębnych grupach. Stąd, z natury rzeczy, relacja o treści referatów jest niedoskonała. W obradach, jak zwykle, romaniści byli dominującą grupą, jakkolwiek dali się również dostrzec specjaliści z innych dyscyplin nauki o atyku. Doskonałą atmosferę naukowych dociekań uzupełniły interesujące imprezy dodatkowe, w tym również organizowane głównie z myślą o osobach towarzyszących uczestnikom kongresu.

Wśród wygłoszonych referatów dało się zauważyć różne tendencje badawcze i interesujące treściowo grupy tematyczne:

I. *Zagadnienia wolności i godności człowieka.*

Peter Birks (Oxford) omówił problematykę „godności” w rzymskich responsach, zaś treścią dociekań Juan de Churruga (Bilbao) była podległość ludu w cesarstwie rzymskim na podstawie dzieła Strabona pt. *Geographia*. Justo Garcia Sanches (Owiedo) opisał zagadnienie badawcze prawa do życia w świecie rzymskim. Natomiast pani Orsolya Marta Peter (Miskolc) nakreśliła tematykę *spes nascendi* w aspekcie prawa do życia płodu ludzkiego. Swoistym uzupełnieniem tej tematyki badawczej było wystąpienie Nobuo Hayashi (Tokyo) o *ostentum* w konstytucjach cesarskich.

II. *Tendencje i typy interpretacyjne prawa według Rzymian.*

Wojciech Dajczak (Toruń) przedstawił problematykę badawczą funkcji wyrażonej w terminie *ex fide bona in lex Rubria de Gallia Cisalpina*, zaś pani H. Lypoustina (Moskwa) zajęła się zagadnieniem przywileju nadania obywatelstwa w epoce wczesnego cesarstwa, a L. Winkel (Amsterdam) problematykę genezy *appetitus societatis* w starożytności.

III. *Zagadnienia podmiotowych praw ludzkich według jurystów rzymskich.*

Eric H. Pool (Amsterdam) w sposób ogólny zreferował zagadnienie uprawnień w starożytnym Rzymie, natomiast Tony Honore (Oxford) zaprezentował poglądy Ulpiana na ten temat, a Obrad Stanojevic (Belgrad) omówił poglądy Gajusa i Pomponiusa na ten temat.

IV. *Problematyka prawna związana z domostwem.*

Wiesława Mossakowski (Toruń) przedstawił zagadnienie nienaruszalności domu obywatela rzymskiego (*pax domi*), zaś Wolfgang Wodke (Marburg) omówił problematykę prawa i obowiązku związaną z oikos w świecie antycznym.

V. *Systemy prawa wobec zagadnienia praw człowieka.*

Julien Hofman (Wynberg) zaprezentował problematykę znaczenia i miejsca równości w prawie kanonicznym.

VI. *Prawo własności a prawa człowieka.*

Martin Avenarius (Getynga) zajął się tematyką pojęcia własności między uprawnieniem a nadaniem.

VII. *Problematyka zobowiązań wobec zagadnienia praw człowieka.*

Wiele wystąpień naukowych zostało poświęconych różnorodnym, szczególnie zagadnieniom rzymskim *obligationes* w aspekcie szeroko rozumianych praw człowieka. Hans Ankun (Amsterdam) zaprezentował tematykę legitymacji czynnej *actio furti*, zaś Ricardo Cardilli (Rzym) omówił zobowiązania do *praestare* w ramach odpowiedzialności kontraktowej w prawie rzymskim, natomiast pani Mariko Igimi (Mastuyami) rozważała problematykę odpowiedzialności noksalnej.

VIII. *Karnoprawne problemy a prawa człowieka.*

Wielorakie aspekty rzymskiego prawa karnego przedstawiła pani Olivia Robinson (Glasgow) jako kontrowersje i dylematy doktrynalne negacji praw człowieka.

IX. *Zagadnienia źródłowe.*

Justo Garcia Sanchez (Owiedo) nakreślił możliwości wykorzystania źródeł nieprawniczych (Acta Apost. 25, 14-20) w ramach poszukiwań praw człowieka.

Sesję naukową zakończyło uroczyste posiedzenie w dniu 19 września 1996 r. na którym ustalono, że przyszłoroczna konferencja SIHDA w Campanello zostanie poświęcona zagadnieniu: *Zasady prawa a rzymska praktyka prawna*. Natomiast w 1998 r. SIHDA będzie zorganizowana w Madrycie.

Wiesław Mosakowski